

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:24

Onsdagen den 11 februari

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför informellt möte med EU:s stats- och regeringschefer den 12–13 februari 2015.

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Välkomna till EU-nämndens möte! Vi förbereder oss inför Europeiska rådet. Det finns möjligheter att titta på det här mötet på tv. Välkomna de som gör det!

Jag heter Carl Schlyter och är ordförande. EU-nämnden sammanträder nu för att diskutera Europeiska rådet med statsministern.

Innan vi börjar och jag ger ordet till statsministern vill jag bara berätta att vi har begränsat med tid. Alla partigrupper ska hinna prata *en* gång. Jag har en förhoppning om att Socialdemokraterna och Moderaterna ska hinna med ett andra inlägg också. Om vi tittar på den tidsplanen betyder det att om ni ställer era frågor på tre minuter hinner statsministern svara på två minuter varje gång. Ställer ni längre frågor är risken att ni får mindre uttömmande svar. Ta det med er!

Varsågod, statsminister Löfven!

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Tack, ordförande! Ärade ledamöter och åhörare! I morgon kommer EU:s stats- och regeringschefer att träffas i Bryssel för ett informellt toppmöte. Då finns det tre ämnen på dagordningen. Det är terrorism, utvecklingen i Ukraina och, slutligen, EMU och den ekonomiska politiken.

Jag tänkte börja med att säga några ord om terrorismbekämpning. Det är klart att den punkten kommer först på dagordningen, inte minst beroende på det som skedde i Paris den 7 januari. De här frågorna har diskuterats inom ramen för olika politikområden under en tid, inte minst efter attackerna. Det är många aspekter som har belysts. Arbete pågår. Det gäller i Sverige, självfallet. Det gäller i EU. Det gäller globalt. Exempel på diskussioner som pågår gäller förebyggande arbete, gränskontroller, informationsutbyte, passageraruppgifter, finansieringen av terrorism och hur det internationella samarbetet kan stärkas.

Ambitionen är nu, under det här mötet, att stats- och regeringscheferna ska anta ett uttalande på temat – det handlar om de här frågorna.

Nämnden har fått ett utkast av detta uttalande. Det bygger på tre delar. Den första delen handlar om att säkerställa säkerheten för EU-ländernas medborgare. Den andra handlar om förebyggande av radikaliserings, och den tredje handlar om samarbetet med internationella partner.

Sveriges position är tydlig i den här delen också. Det handlar ytterst inte, enligt vår uppfattning, om att balansera behovet av terrorismbekämpning på bekostnad av mänskliga rättigheter. Det skulle nämligen se ut som om särskilt allvarlig terrorism nu skulle kunna godkänna allvarliga inskränkningar av medborgerliga rättigheter och individens rättigheter. Så ser vi det inte, utan vi menar att respekten för mänskliga rättigheter ska utgöra grunden för det vi företar oss också på det här området. Därför har regeringen arbetat mycket aktivt för att få till tydligare skrivelser om just mänskliga rättigheter. Förutsättningen är självfallet att det här ska jämkas mellan 28 olika medlemsstater med till delar kanske olika syn på hur man hanterar terrorisshotet. Då tycker jag att uttalandet som nu har nått oss är ett som Sverige kan stå bakom.

Nu fokuserar vi självfallet på, för det första, att genomföra de redan beslutade åtgärderna och, för det andra, att ansvariga olika rådsformati-
oner ska återkomma till Europeiska rådet i juni med eventuellt ytterligare förslag.

Jag skulle ändå vilja framhålla betydelsen av förebyggande insatser. Det krävs ett väldigt aktivt arbete för att motverka radikaliserings och rekrytering till de här våldsbejakande extremiströrelserna och till terrorism. Det är ett uppdrag som självfallet omfattar hela samhället. Och jag tycker att vi ser fler och fler exempel i Sverige på hur stora delar av civilsamhället gör ett väldigt viktigt jobb i det avseendet. Unga måste nämligen utrustas med motståndskraft mot extremistiska budskap. Då är utbildning, demokratisk medvetenhet, kritiskt tänkande, tillit och respekt i samhället helt centralt. Vi stärker därför nu den nationella samordnarens roll, uppgift, befogenheter och resurser, så att vi kan fortsätta att samla alla goda krafter som finns i vårt samhälle och försöka kväva extremismen i dess linda.

Vi måste parallellt med detta bedriva ett långsiktigt och tålmodigt arbete med att stärka rättsstaterna i vår direkta omvärld. Terrorismen och problematiken med utländskt stridande tydliggör hur EU:s inre och yttre säkerhet är mycket starkt sammanlänkade, och vi menar att EU bör ta ett ännu större ansvar för utvecklingen av säkerhet i vår omvärld.

Avslutningsvis, i den del som handlar om terrorism, vill jag återkomma till att arbetet med terrorismbekämpning ska ske i enlighet med grundläggande rättigheter. Då menar jag inklusive yttrandefriheten och med hänsyn till personlig integritet. Terrorismbekämpning får nämligen inte innebära att rättsstatens principer kränks, för det skulle helt enkelt innebära att vi skulle göra våld på demokratin, som vi faktiskt försöker skydda. Vi ska inte själva göra våld på demokratin. Detta ska alltså basera sig på mänskliga rättigheter. Det kommer Sverige alltid att vara en tydlig röst för. Och vi kommer självfallet inte att göra någonting som strider mot våra lagar och allra minst mot våra grundlagar. Det måste stå alldeles klart.

Då ska jag, ordförande, gå över till Ukraina. Vi kommer naturligtvis att diskutera upptrappningen – det är lika bra att säga det tydligt – av Rysslands aggression mot Ukraina. Under de senaste veckorna har vi kunnat se hur separatisterna har intensifierat sina attacker med tungt artilleri och genomfört det här på bred front, och vi har tyvärr kunnat se att det har lett till ett stort antal civila dödsoffer. Den upptrappade aggressionen och de senaste attackerna hade inte kunnat äga rum utan Rysslands direkta stöd till och inflytande över separatisterna. Det måste vi vara tydliga med.

EU:s stats- och regeringschefer fördömde gemensamt de fortsatta stridigheterna i östra Ukraina den 26 januari och uppmanade då Ryssland att omedelbart upphöra med sitt stöd till separatisterna och därmed de här attackerna. Jag gjorde själv ett sådant uttalande den 24 januari.

Vi välkomnar nu de diplomatiska ansträngningar som görs och som har genomförts den senaste veckan. Det gör vi eftersom vi är övertygade om att det inte finns någon militär lösning på konflikten. Då är det positivt att vi nu har sett samtal som förts i det så kallade Normandieformatet, alltså Tyskland, Frankrike, Ukraina och Ryssland. Också förbundskansler Merkels och president Hollandes besök och samtal i Kiev, i Moskva och sedermera i Münchenkonferensen är mycket viktiga för att hålla liv i den här Minsköverenskommelsen och i dialogen. Dessutom är självfallet det möte som hålls i dag i Minsk viktigt.

Det är också välkommet att möte planeras i den så kallade trilaterala kontaktgruppen, alltså Ukraina, OSSE, Ryssland och separatisterna. Vi förväntar oss att vi kan få en återrapportering från den dialogen och de kontakterna under mötet i morgon.

För oss och självfallet för många medlemsländer i EU är det oerhört viktigt att EU står enigt. Det är en grundprincip som är jätteviktig. Då är det bra att vi har haft ett enhälligt utrikesministerråd som beslutat om ytterligare listningar som en reaktion på raketbeskjutningen av Mariupol och den försämrade situationen i östra Ukraina. Det skedde på ett möte den 9 februari.

Nu finns det ett fönster med möjligheter till vidare diplomatiska ansträngningar innan de nya listningarna träder i kraft på måndag den 16 februari. Vi välkomnar också att EU:s utrikesministrar den 29 januari fattade ett principbeslut om förlängd sanktionsregim till den 15 september. Det gäller alltså listningarna.

EU behöver alltså vara väldigt tydligt i fråga om Rysslands fortsatta aggression gentemot Ukraina. Därför verkar nu den svenska regeringen för att EU ska göra konkreta förberedelser för utökade sektoriella ekonomiska sanktioner. Det innebär att vi vill att de ska finnas där och kunna införas så länge den här offensiven fortgår och vid behov. Behovet av ytterligare förberedande åtgärder tydliggjordes också i rådsslutsatserna från ministermötet den 29 januari.

Vi behöver också tänka på den humanitära situationen. Vi ska naturligtvis agera för att få fortsatta insatser för att lindra den bedrövliga humanitära situationen, speciellt i östra Ukraina. EU har bidragit med betydande medel. Det är bra, men det måste finnas beredskap för ytterligare insatser. Som nämnden säkert känner till uppgick Sveriges stöd till FN-

organ och internationella organisationer sammanlagt, under 2014, till 47 miljoner kronor. För 2015 planeras ytterligare 33 miljoner utöver de 200 miljoner som ges i bistånd till reformer i Ukraina. Därutöver finns det 7 miljoner till ett nordiskt initiativ. Sverige är alltså i högsta grad med och bidrar till att lindra den svåra humanitära situationen.

Den ekonomiska situationen i Ukraina är definitivt akut. Därför stöder regeringen EU-kommissionens förslag om en förlängning av det så kallade makrofinansiella stödet till Ukraina. En sådan finansiering måste dock ske inom ramen för EU-budgeten, så det kommer att krävas en omallokering av befintlig EU-budget. Därutöver välkomnar vi IMF:s ansträngningar att stödja Ukraina. Jag hade möjlighet i Davos att samtala med Christine Lagarde. Hon ser trots allt möjligheter att göra det bra från IMF:s sida samtidigt som reformer måste fortsätta. Det handlar om att det finns en incentive för reformer i Ukraina.

För att visa på Sveriges starka stöd ringde jag i går till president Porosjenko för att tala med honom direkt. Jag uttryckte Sveriges stöd och våra kondoleanser med anledning av alla dödsfall. Vi pratade ett ganska långt tag, då han ingående beskrev det lidande som Ukrainas folk nu får utstå. Han var självfallet tacksam över den aktivitet som nu pågår för att försöka få ett stopp på striderna och ett stopp på det mänskliga lidandet men vågade självfallet inte säga hur han såg på chanserna att det skulle lyckas. Men vi var överens om att det var bra om han kunde delta i morgondagens toppmöte i Bryssel för vidare samtal med alla stats- och regeringschefer. Jag tror att det är oerhört värdefullt. Jag välkomnar därför beskedet att president Porosjenko har bjudits in till det här toppmötet. Jag tror att det är mycket viktigt. Avslutningsvis pratade vi om det besök som jag hoppas kunna genomföra i Ukraina inom en inte alltför lång framtid.

Ordförande! Vad gäller EMU-fördjupning och ekonomisk utveckling väntas det en diskussion under toppmötet om hur man ska stärka samarbetet med ekonomisk styrning i eurozonen. Det var ett arbete som beställdes av eurotoppmötet i oktober. Det leds av ordföranden i kommissionen, Juncker, i nära samarbete med ordföranden för toppmötet, alltså Tusk, liksom eurogruppen, Dijsselbloem, och ECB, Draghi.

Det förväntas någon typ av dokument. Vi har ännu inte sett något. Vi trodde att vi skulle få något av dokumenten, men vi har ännu inte sett något, mig veterligen. Vi får se vad som dyker upp under mötet. Men meningen är att diskussionen i morgon i så fall ska ligga till grund för förslag som kommer att arbetas fram senare och som väntas vid Europeiska rådet i juni.

Man kan analysera ekonomin i generella ordalag. Nämnden vet likaväl som jag att konjunkturuppgången, som var väldigt svag under 2013, förväntades öka något under 2014. Men den var under 2014 fortfarande för svag, under 1 procent. Den beräknas öka en halv procent per år, men det innebär att det är för dålig fart på återhämtningen, helt enkelt. Ändå kan man kanske se en viss ljusning med anledning av oljepris, eurons depreciering och ECB:s ganska expansiva penningpolitik. Men det är inget snack om saken. Det kommer fortfarande att vara för låg inflation, snudd på deflation. Det är svaga investeringar. Det är finansiell fragmen-

tering, och det är skuldsättning. Det finns alltså definitivt utmaningar för euroområdet och EU.

För flera länder finns det bara ett recept, och det är förbättrad konkurrenskraft. Vi kan se att några har genomfört den typen av strukturreformer som kommer att förbättra konkurrenskraften, och det är positivt. Men det kommer att behövas mer av reformer de kommande åren.

Allra sist, ordförande, några ord om Grekland.

Syrizas seger har lett till en viss osäkerhet om vad som kommer att hända nu när det gäller Greklands stödprogram, som i nuvarande tappning löper ut den 28 februari. Utan det stödprogrammet finns det naturligtvis en mycket stor risk att finansieringssituationen för grekiska staten blir mycket allvarlig och väldigt ansträngd både för staten och för bankerna.

Den här frågan är inte uppe på rådets dagordning, men det är inte uteslutet att den på något sätt kommer upp under diskussionen och berörs på detta möte. Eurogruppen förväntas hålla ett möte i dag för att diskutera just denna fråga och tänker fortsätta på det temat nästa vecka. Det kommer inte upp formellt men kommer säkert att beröras på något vis under morgondagens möte.

För oss är det så att framtiden för Grekland och förhållandet till dem som har bistått med lån och så vidare är i första hand en fråga för just Grekland och partner i euroområdet som står för merparten av dessa lån. Men det råder inget tvivel om att Grekland har upplevt mycket stora svårigheter. Det är ekonomiskt utmanande, och det har varit utmaningar för folket och sociala utmaningar. Effekterna har varit påtagliga för det grekiska folket, och inte minst valresultatet speglar väl en mycket stark önskan om förändring.

Samtidigt vill jag dock ha sagt att krisen har påmint om behovet för länder att ha stabila och hållbara offentliga finanser för att upprätthålla förtroendet inte minst på finansiell marknad. Men nu återstår självfallet för Grekland, EU och euroländerna att hitta just den balans som bidrar både till stabilitet och tillväxt och till nytt hopp för det grekiska folket.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statsministern! Då går vi vidare till talarlistan. Först ut är Socialdemokraterna.

Anf. 4 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag vill också tacka statsministern för redogörelsen inför detta informella toppmöte, som visar sig bli ett väldigt viktigt toppmöte.

Man skulle kunna säga att det kommer att handla mycket om att EU måste ta ett större ansvar för säkerhet och utveckling, både vad beträffar Ukraina och när det handlar om terrorism och kampen mot terrorismen.

Man skulle också kunna säga att det handlar mycket om skydd för medborgarna vad gäller både medborgarna i Ukraina och medborgare i Europa för att inte bli attackerade och att kunna säga vad man vill. Det är ju bakgrunden, när vi pratar om terrorism, till att den här deklarationen har kommit fram: Man ska kunna uttrycka vad man vill, vi ska bekämpa terrorism på alla möjliga sätt och fundamentalism hör inte hemma i

2014/15:24

11 februari

Europa. Jag välkomnar verkligen att EU är berett att ta krafttag med detta.

Sedan finns det, som alla vet och som statsministern har redogjort för, ingen quick fix här. Det handlar om att vara stentuff mot brott, men det handlar också om att vara stentuff mot brottets orsaker och varför människor far illa på olika sätt.

Det handlar om, som EU säger, det förebyggande arbetet. Det handlar om ökad gränskontroll. Det handlar om informationsutbyte. Det handlar om passageraruppgifter. Det handlar om hur man finansierar terrorism. Och det handlar om hur man ska kunna jobba tillsammans utrikespolitiskt. Men det handlar också om att minska rekrytering till fundamentalistiska organisationer och hela tiden jobba demokratiskt på olika sätt med det här.

Jag välkomnar att EU tar tag i den här frågan, som det heter. Samtidigt måste man självklart värna medborgarnas yttrandefrihet och integritet. Jag är väldigt glad för att Sverige, ibland kanske som nästan enda land, så tydligt för fram integritetsfrågorna på dessa möten. Det är väldigt viktigt att vi fortsätter med det.

Det som händer i Ukraina är otroligt beklagligt och väldigt allvarligt. Jag tycker att det som statsministern tar upp, att EU är berett både att öka sitt stöd till Ukraina och dess medborgare och att öka sanktionerna mot Ryssland, är viktiga budskap. Vi kommer väl att få anledning framöver att diskutera de här frågorna mer. Det är ett viktigt budskap.

Jag får bara önska statsministern lycka till på detta informella möte, som blev ett väldigt viktigt möte.

Anf. 5 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen! Europa har nu återigen drabbats av ett besinningslöst, utstuderat våld. Denna gång hade det siktet i Paris just mot yttrandefriheten och rätten att uttala sina åsikter, med stor precision och med stor skada. Det är inte första gången detta händer i Europa, så arbetet mot terror är oerhört viktigt.

Jag är lite besviken över att vi inte har sett någon typ av ståndpunkt från regeringens sida. Jag hade hoppats att vi skulle se tydligare ståndpunkter från statsministern just nu, men han kan möjligen komma att leverera dem senare under dagen.

Statsministern har nämnt rubrikerna men inte innehållet. Vi är naturligtvis tacksamma att statsministern inte kommer att förhandla bort de svenska grundlagarna och att han, precis som vi andra, står upp för yttrandefrihet, rättsstatens principer, integritet och proportionalitet i de åtgärder som finns. Det finns kanske ändå anledning att kommentera det som står under rubrikerna.

Min första fråga gäller PNR. Det är en fråga som vi har diskuterat länge. Det är en lagstiftning vi själva använder oss av i Sverige och som är till god nytta i brottbekämpningen. 14 stater har nu själva en lagstiftning.

Jag anser att det brådskar. Det brådskar ur säkerhetssynpunkt för att kunna bekämpa terrorism och grov organiserad brottslighet. Men det brådskar också av integritetsskäl, för det är inte bra att vi har en utveckl-

ing där vi får ett antal olika regelverk i Europa med olika lagringsregler, olika typer av säkerhetssystem och annat. Det hotar människors integritet. Därför är det viktigt att vi får ett gemensamt system på plats.

Vad jag förstår har Europaparlamentet i dag tagit en resolution där man förbinder sig att slutföra förhandlingar efter årets slut. Där har samtliga utom kommunister och den gröna gruppen anslutit sig, om jag har fått korrekta rapporter.

Min fråga till statsministern är vad den svenska regeringens ståndpunkt och linje är i detta, eftersom det har funnits tecken på att regeringen inte är överens i den här typen av frågor. Skulle regeringen vara överens om att slutföra förhandlingar är frågan i vilken utsträckning Sverige kan tänka sig att göra överenskommelser. Vad är vår förhandlingsposition? Det är viktigt att veta.

Min andra fråga gäller den europeiska säkerhetsagendan, som ska upp på mötet. Vad har Sverige för konkreta inspel? Vad är Sveriges position när det gäller säkerhetsagendan?

Min tredje fråga gäller Schengen, som är uppe som en av de viktigare punkterna på mötet. Vilket budskap har Sverige för avsikt att föra fram där när det gäller gränskontrollerna? Vi har ett problem med att svenska pass missbrukas i dag. Anledningen är att gränskontrollen inte sköts i många av de olika länderna så att man kan komma in ändå även med ett bra pass. Därför är det viktigt att Sverige agerar.

Den fjärde frågan gäller förberedelsearbetet. När det gäller att förhindra, alltså de förebyggande åtgärderna, handlar den första punkten om att censurera internet. Det är den första punkten som är uppe. Då är min fråga: Hur långt har regeringen tänkt sig att gå när det gäller att tillmötesgå dem som vill ha en censur på internet? Vad är den svenska positionen?

Slutligen, herr ordförande, vill jag uttala ett stöd från Moderaternas sida när det gäller att ha en mycket strikt hållning gentemot Ryssland, Ukraina och andra grannländer till Ryssland.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Till Krister Hammarbergh: Vi brukar inte inför de informella råden ha nedskrivna ståndpunkter. Så har vi inte haft det förut. Det är inget nytt som har kommit fram här.

Anf. 7 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Jag vet, herr ordförande. Men de muntliga ståndpunkterna är också välkomna.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

När det gäller PNR kommer detaljdiskussionerna om vartåt lagstiftningen barkar att ske på RIF-rådet också. Men statsministern kommer givetvis att svara på alla frågor som ställs.

Anf. 9 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

Det informella europeiska rådet blir ju väldigt viktigt, trots att det är informellt, som vi har kunnat konstatera tidigare i dag. Det är flera viktiga ämnen som kommer att tas upp. Jag skulle vilja uppehålla mig vid ett av de ämnena, nämligen terrorism.

I det utkast till uttalande om terrorism som har presenterats inför mötet här nämns en hel del åtgärder som avses att vidtas framöver. Vi från Sverigedemokraterna ställer oss bakom det förslaget till uttalande. Samtidigt ställer jag mig frågande till att man föreslår åtgärder som till exempel rehabilitering och utbildningssatsningar utan att först diskutera proportionella straffrättsliga åtgärder för återvändande terrorister. Vi tycker att fokus här blir lite snedvridet och vill gärna lyfta fram just de mer repressiva åtgärderna.

Från Sverigedemokraternas sida menar vi att man lägger alldeles för mycket vikt vid de här aspekterna när man lyfter in dem i det framtida arbetet med att bekämpa terrorism. Vi tycker till exempel att det är rimligt att kunna frånta medborgarskapet från hemvändande terrorister som har dubbla medborgarskap och att dessa personer ska kunna utvisas från Sverige och övriga medlemsstater.

En annan aspekt som vi inte kan undgå att notera i detta utkast är att införandet av systematiska kontroller vid de yttre gränserna även kräver att man inför breda kriterier och stora databaser för att upptäcka till exempel jihadister. Det är ju bra om man har det, men vad ska man göra med det sedan? Ska man bara konstatera att här kommer en återvändande terrorist? Eller ska vi skilja ut dem och eventuellt lagföra dem när de återvänder?

Därutöver vill vi lyfta fram vikten av samarbete med andra länder, inte minst i regionen kring Irak och Syrien. Det handlar om länder som Jordanien, Tunisien, Libyen och Turkiet. Det är viktigt att man har ett tydligt utbyte av information från EU och säkerhetstjänsterna i EU:s medlemsstater, och även har det samarbetet med de länderna, för att kunna vidta åtgärder i samarbete med de länderna för att just avskräcka och upptäcka potentiella jihadister som är på väg att resa till konfliktzoner och för att hantera dem som återvänder.

Vi tycker att det är dags att Sverige tar sitt ansvar och ser till att stoppa tillflödet från Sverige, där svenska medborgare åker ned till konfliktthärdar och ansluter till IS eller andra terroristsektorer.

Vad gäller de förebyggande åtgärderna vill vi även se att regeringen driver på för en linje där vi har utökad signalspaning på internet. En möjlighet till utökad signalspaning skulle ge en information som vi annars skulle sakna i kampen mot terrorism. Det är naturligtvis viktigt att sådan information kan användas för att arbeta preventivt med de personer som riskerar att radikaliseras. Inte sällan sker denna radikalisering dessutom på internet.

Vad som däremot är upplyftande är att regeringen ändå ställer sig bakom det förslag till uttalande som har presenterats. Hittills har vi från regeringens sida mest hört om åtgärder där man föreslår arbete eller skattefinansierad terapi för återvändande terrorister. Men när man ställer sig bakom detta utkast är min fråga till Stefan Löfven och regeringen hur

man avser att tillämpa det i Sverige. Hur ska vi implementera de här mer repressiva åtgärderna i Sverige? Det skulle jag gärna vilja ha ett svar på.

Övriga synpunkter önskar jag att statsministern tar med sig som ett medskick till mötet.

2014/15:24

11 februari

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Näste talare är jag själv, i egenskap av Miljöpartiets representant i nämnden.

Jag tackar också statsministern för informationen. Jag känner att det finns en ganska stor enighet om att Sverige ska ha en fast hand i Ukrainakonflikten och samtidigt öron att lyssna med för att kunna hitta lösningar. Det känns som en stor enighet här, och jag hoppas att EU kan fortsätta med en tydlig linje så att vi kan nå framåt.

När det gäller terrorbekämpningen har statsministern nämnt det arbete som den svenska regeringen har gjort i Bryssel. Jag har själv från mina gamla kontakter där nere hört att budskapet från Sverige är noterat. Jag hoppas att budskapet från Sverige kan fortsätta att vara kraftfullt: Grunden för terrorbekämpning är att medborgarna ska känna trygghet och frihet. Och tryggheten och friheten handlar inte bara om trygghet och frihet från terrorism. Det handlar också om trygghet och frihet i våra vardagliga relationer med alla vi har kontakt med på nätet, med alla vi åker och hälsar på med tåg, flyg eller vad det kan vara. Jag ska då känna att det inte är övervakningen som hotar mig och inte är terrorismen som hotar mig.

Jag är säker på att kampen aldrig kommer att bli framgångsrik om vi gör våld på de värden som vi är satta att försvara. Jag är tacksam att höra det i dag.

Jag undrar lite grann, och min fråga är: Känns det att det finns stöd för det här? Man kan ha en viss förståelse för att en del känner panik och man vill visa handlingskraft till varje pris nu. Men finns det ett stöd och en förståelse? Växer det stödet och den förståelsen bland andra länder att det finns ramar för terrorbekämpningen som vi inte kan kränka?

Just internet är för många i många länder ett verktyg, kanske ibland det enda starka verktyget, för att bekämpa en regim med demokratiska och lagliga medel. Om det finns något innehåll som är olagligt och ska tas bort bör då vi i Europa vara väldigt noggranna med att följa tydliga processer med möjlighet att överklaga i domstol så att det inte råder någon tveksamhet om man kan skylla på Europa om man vill begränsa internet. Det hoppas jag att det finns en förståelse för bland andra länder. Jag undrar vad statsministerns känsla inför det är.

PNR kan vara dåligt, och det kan vara bra. Det beror helt och hållet på innehållet. Det kan vara effektivt, och det kan vara kostnads- och integritetsmässigt ineffektivt. Det är inte det informella mötet nu som kommer att redogöra för alla detaljer, utan vi kommer att komma tillbaka till PNR många gånger i nämnden. Men det är viktigt att Sverige tydligt upprätthåller linjen att PNR ska vara effektivt och i enlighet med de standarder vi har satt för oss själva när det gäller skydd av integritet. Då tror jag att vi kan få ett meningsfullt verktyg och inte ett integritetskränkande, övervakande verktyg.

När det gäller EMU vet jag att vi här är ense om att de beslut som euroländerna fattar inte ska påverka Sverige negativt. Det är vad vi alltid har drivit, och jag förutsätter att det är den linjen som fortsätter att gälla.

Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Jag börjar med Marie Granlund. Det är precis så: EU ska ta ett större ansvar för säkerhet. Vi gör så mycket mer bättre tillsammans. Inte allt – nationerna måste självfallet göra sitt – men vi har en hel del att göra vad gäller skyddet för medborgarna och framför allt hur vi bekämpar terrorismen.

Vi har ju här talat om det förebyggande som måste till. Vi har själva tagit upp det. Det pågår en utredning om hur vi kan förstärka lagstiftningen här hemma, lagstiftningen mot att resa till och delta i den här typen av aktiviteter men också mot att organisera och finansiera dem. Det är i enlighet med FN-resolution 2178, som vi har förbundit oss att leva upp till. Vi har alla i världssamfundet denna uppgift, och där ska vi göra vårt.

Här gäller det alltså att vara tydlig med vad som accepteras och inte accepteras men också, som jag sa i inledningen, att stå upp för mänskliga rättigheter, personlig integritet och allt detta.

Sverige är inte det enda landet som diskuterar de här frågorna. Danmark, Polen och Nederländerna med flera har samma typ av argumentation, så vi är absolut inte ensamma i den här delen. Det finns väl de som kan tänka sig mer långtgående saker, men det är inte så att vi sjunger solo här. Vi är med goda vänner.

Ukraina och sanktionerna nämnde du också, Marie, men jag tror att vi är på det klara med det.

Moderaternas Krister Hammarbergh frågade efter ståndpunkter. Jag gick inte igenom innehållet eftersom vi har gett uttryck för det mycket tydligt, men jag gör det gärna igen.

Ja, vi bejakar PNR. Vi använder det själva. Det är framgångsrikt vad gäller att bekämpa inte minst knarksmuggling men också trafficking, alltså ren människohandel. Då är det självfallet användbart på fler områden, menar vi. Det är sant, och det blir en förhandling utifrån detta mellan kommissionen och parlamentet om vad det mer konkret blir för någonting. Men ja, vi bejakar PNR.

Det vi tar upp vad gäller säkerhetsagendan är att förhindra och motverka radikaliseringsmen också organiserad brottslighet. Det är oerhört viktigt, för vi har en organiserad brottslighet också på kontinenten som vi måste bemöta och vara mycket stringenta gentemot.

Vi är väl ett av de länder – att av de få länder, höll jag på att säga – som använder Schengenbestämmelserna när vi utgör yttre gräns. Åker man från Storbritannien och hit får man sitt pass "swipat". Det är för att vi använder bestämmelserna. Det gör inte alla länder. Vi ser fram emot att alla gör det.

Vad gäller passen däremot finns det ett missbruk. Passmissbruket kommer i nästa svar.

Vad gäller internet har vi redan sagt att det är mot svensk grundlag att någon ska gå in och plocka bort saker från internet. Det strider mot vår

grundlag, och vi tänker inte acceptera någonting som strider mot svensk grundlag. Tydligare än så kan det inte bli. Det spelar ingen roll vad det står i några papper; det blir inte så. I Sverige följer vi svensk lag och svensk grundlag. Vi har varit mycket tydliga med det i samtalet med kommissionen.

Sverigedemokraterna frågade om balansen mellan utbildning och repressiva åtgärder. Som jag sa tidigare har vi en utredning om en ny nationell lagstiftning som ska skärpa straffen för att exempelvis delta i de här resorna. Straffsatser är dock inget som diskuteras på EU-nivå, utan det är upp till oss själva att hantera straffsatserna. Likaså utvisningsbeslut och allt detta sköter vi själva. Men här finns en gemensam ambition att strama upp och göra det svårare. Vi ska hjälpa varandra, informera varandra och ha ett bättre utbyte så att vi på ett mycket tydligare och bättre sätt ska kunna bekämpa och förebygga terrorism.

PNR i relation till de yttre gränserna har jag redan behandlat. Det är vi för. Vad händer efter det? Jag har nämnt den nya lagen, som är under utredning och som vi försöker ta fram så snabbt det någonsin går. Det ska vara rättssäkert, men det ska också vara tydligt vad som är okej och inte. Vi är tydliga med att terrorism, extremism och våld inte är accepterat i Sverige.

Ja, det ska vara samarbete med andra länder. Det finns en sådan dialog mellan EU och inte minst MENA-länderna, alltså Mellanöstern och norra Afrika. Vi har all anledning att utöka den dialogen, se till att vi får så mycket information som möjligt och utväxla kunskap så att vi stärker det samarbetet.

De regler för signalspaning och internet som diskuteras här återkommer man med detaljer om. Men återigen: För vår del, för svensk del, tänker vi inte göra våld på lag och grundlag.

Miljöpartiets Carl Schlyter frågade om stöd för ramar. Som jag nämnade tidigare har vi Danmark, Nederländerna med flera som stöder oss, så vi är inte alls ensamma i detta.

När det gäller internet finns det en diskussion om EU. Det finns säkert de som vill ha fler beslut på EU-nivå om vad man kan göra. Där är det återigen viktigt för vår del att inte stödja någonting som går emot vår lagstiftning. Sedan är det upp till oss själva. Vad andra länder väljer att göra med sin lagstiftning blir svårt för oss att kontrollera. Men Sverige tänker aldrig stödja någonting som vi upplever går emot de mänskliga rättigheterna och den personliga integriteten. Den sätter vi högt.

Vad gäller EMU kan euroländerna besluta om det som gäller dem själva. Men så fort det är någonting som handlar om EU-28 måste det självfallet diskuteras inom den kretsen. Det kan säkert vara en svår gräns att dra ibland, men det är ändå EU-28 som är grunden. Vissa kommer att vilja ha eller har redan ett utvidgat samarbete, men det som påverkar hela EU måste diskuteras inom ramen för hela EU.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Jag insåg att vi har tittare här. PNR är alltså de data som genereras när man som passagerare flyger. Vad vi diskuterar här är på vilka villkor man ska ha rätt att titta på dessa data, vilka myndigheter som ska ha den

rätten, hur mycket av data man ska kunna titta på, om man ska kunna få bara vissa individers data eller allas data, om uppgifterna ska vara anonymiserade eller inte och hur länge man får ha dem. Det är alltså det vi diskuterar när vi säger PNR. Det finns en stor spännvidd mellan de olika förslagen.

Anf. 13 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för informationen!

Winston Churchill har sagt någonting i stil med: Tala i affekt, och du kommer att hålla det bästa tal du någonsin har ångrat.

Jag är orolig att vi är på väg att göra någonting som vi kanske kommer att ångra om vi agerar i affekt. Vi är alla skakade efter attentaten i Paris, och det är av yttersta vikt att vi gör allt vi kan för att alla ska kunna känna sig säkra och trygga i Europa, i Sverige och i lokalsamhället. Men vi måste ha modet att fatta ansvarsfulla och långsiktigt kloka beslut även när känslorna svallar.

Den rödgröna regeringen pressar på för att EU ska införa ett ”starkt och effektivt” europeiskt passagerarregister, det som brukar benämnas PNR och som ordföranden så förtjänstfullt redogjorde för alldeles nyss. Det är enligt min och Centerpartiets uppfattning inte helt oproblematiskt.

Många av de åtgärder som vi använder för att bekämpa och förhindra brottslighet innebär också en potentiell integritetskränkning. För att vi ska kunna införa en metod måste vi veta hur effektiv den metoden är i det syfte som avses och samtidigt väga det mot de konsekvenser den har på andra områden som är viktiga att värna, bland annat rätten till integritet för den enskilde.

Statsministern lyfter fram att PNR är verkningsfullt till exempel när det gäller narkotikasmuggling. Men det finns inte mycket fakta om hur verkningsfullt det är för terrorbekämpning. Enligt EU-rätten krävs en rimlig proportionalitet mellan de viktiga värdena integritet och möjlighet till brottsbekämpning som vi ska värna. Därför vill jag fråga statsministern om just det här. Lite beroende på svaren kan jag komma att anmäla en avvikande mening.

Det är väldigt glädjande att statsministern lyfter fram respekten för de mänskliga rättigheterna och värnandet av rättsstaten. På det temat skulle jag vilja fråga statsministern vad han ser för potentiella hot mot den personliga integriteten med ett europeiskt PNR.

Jag skulle också vilja veta lite grann om vad statsministern lutar sig mot för evidens, forskning eller annat som säger att ett europeiskt PNR skulle höja säkerheten och minska risken för terrorattentat.

En tredje fråga har att göra med att EU-parlamentet har hänfört den här frågan till EU-domstolen för att pröva just proportionalitetsaspekten. Vore det inte en god idé att invänta domstolens utlåtande i frågan innan man går vidare och jobbar med PNR?

Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för föredragningen!

En punkt i de föreslagna rådsslutsatserna gäller PNR-uppgifter. Jag tycker att den punkten inte är godtagbar.

Det förslag som nu diskuteras i ministerrådet innebär en massregistrering av personer som inte är misstänkta för brott. Det handlar om ganska känsliga uppgifter som vilka kostvanor man har – det går därmed att utläsa till exempel religionstillhörighet – kreditkortsuppgifter och annat.

Man ska veta att EU:s domstol för inte så länge sedan underkände datalagringsdirektivet just eftersom det var ett ingrepp i integriteten som man inte tyckte var proportionellt. Tidigare har såväl Miljöpartiets som Socialdemokraternas partigrupper i EU-parlamentet röstat mot en PNR-lagstiftning som är mindre långtgående än den här, åtminstone vad gäller antalet uppgifter.

Vi anmäler avvikande mening på denna punkt. Vi tycker att det är ett ingrepp i den personliga integriteten.

Jag tycker också att den punkt som finns om övervakningen av internet är väl allmänt hållen. Jag tycker att det är viktigt att regeringen försöker få in en formulering om att detta ska ske i enlighet med nationell lagstiftning och grundlag så att man explicit skyddar den svenska lagstiftningen på området.

I övrigt tycker jag att det finns mycket bra i slutsatserna.

Min egentliga fråga gäller Grekland. Även om Grekland inte är en formell punkt på dagordningen råder det väl inget tvivel om vad man kommer att prata om på kafferasten på det här mötet.

Vi kan konstatera att EU:s politik gentemot Grekland har varit en social och ekonomisk katastrof. Det har varit en hårdhänt neddragnings-, nedskärnings- och privatiseringspolitik som har skapat en humanitär kris. Några exempel: 17 procent av grekerna har inte råd att äta sig mätta i dag – i EU. 20 procent av grekiska barn får inte vaccinationer mot farliga sjukdomar. Mer än varannan ung grek är arbetslös trots att många har emigrerat, inte minst de mest välutbildade. Det är klart att Grekland nu söker varje möjlighet att hitta en annan politik som kan ta landet ur den här tvångströjan.

Även strikt ekonomiskt har politiken varit ett fiasko med fallande bnp på 25 procent och en galopperande skuldsättning, delvis beroende på att bnp har gått ned så kraftigt.

Frågan är inte bara ekonomisk. Vore den ekonomisk skulle man kunna säga att det är upp till euroländerna, IMF och ECB att hantera det här. Strikt ekonomiskt är det ju det, men det här är också den största politiska fråga som EU står inför de kommande åren.

Ska man ge Grekland en möjlighet att få fart på sin ekonomi, investeringar, arbete? Ska man komma ur den humanitära katastrofen?

Där menar jag att Sveriges regering bör ha en politisk uppfattning. Ska man gå Greklands regering till mötes och försöka hitta en överenskommelse, eller ska man gå på en väg som sannolikt innebär att man tvingar landet att ställa in betalningarna, med mycket osäkra konsekvenser?

Jag skulle gärna vilja höra statsministerns åsikt om detta.

Anf. 15 TINA ACKETOFT (FP):

Tack så mycket, statsministern, för redogörelsen! Det råder väl en tämligen grundmurad samsyn när vi diskuterar terrorismåtgärder om

skyddet för å ena sidan den personliga integriteten men också det fysiska skyddet som medborgarna absolut måste få ha. Jag tror att vi är ganska överens om att vi behöver ha en balans mellan de båda extremerna.

Det är ju inte heller svårt att skriva under på att vi ska fortsätta med de förebyggande åtgärderna, att vi ska fortsätta genomföra de beslut som vi redan har fattat om åtgärder, att vi ska stärka rättsstaterna i vår omvärld och så vidare och att EU har ett mycket stort ansvar för detta. Det är ingenting som vi kan säga någonting emot.

Om man däremot går in och tittar igen på utkastet till uttalande från ministerrådet tror jag att vi har fastnat ungefär på samma punkter. Som vi alla vet sitter ju djävulen i detaljerna. Punkt 1 är formulerad som att EU snabbt ska anta en skarp och effektiv PNR-lagstiftning. Under förebyggande åtgärder säger man att man ska ha tillräckliga åtgärder för att upptäcka och radera innehåll på internet.

Detta är två formuleringar som kan innehålla precis vad som helst och som jag väldigt gärna skulle vilja ha en tydligare beskrivning av.

I övrigt uppfattar jag det som så, och jag hoppas att jag uppfattar det rätt, att statsministerns mandat från EU-nämnden är att förhandla om de här sakerna utan att på något sätt tulla på den svenska lagstiftningen, av vilket vi genast kan dra slutsatsen att då får vi inte någon EU-28-enighet i detta. Men då må det vara så.

Ukraina och Ryssland kommer vi väl att diskutera i fortsättningen. Jag tycker att det var väldigt glädjande att statsministern talar ur skägget och faktiskt säger att Ryssland är en part i detta krig och att man inte hymlar om det. Det är en hållning som Sverige ständigt har varit stark och tydlig med emot Ryssland, och jag hoppas att vi fortfarande står fast vid det.

Man säger dock att det inte finns någon militär lösning på problemet. Om man då tror att man kan komma fram med en diplomatisk lösning är jag, och säkert alla, naturligtvis väldigt tacksamma för det. Men om så inte kommer skulle jag hoppas att statsministern vore villig, precis som vi nu äntligen från svenskt håll sänder militärt understöd till Irak och Syrien i form av utbildning och stöd, inte med vapen, att se till att Sverige också kan föra den linjen när det gäller Ukraina och Ryssland, alltså att vi är villiga att argumentera för att Sverige och EU kan sända den typen av militärt understöd till Ukraina.

Anf. 16 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Tack, statsministern, för genomgången inför toppmötet! Jag är också glad och nöjd över att statsministern är tydlig när det gäller Ryssland som den som utför aggressionen mot Ukraina. Det är viktigt med listningar som har beslutats och som vi har haft uppe men också att det bör förberedas konkreta sektoriella sanktioner, som statsministern nämner. Det är också en viktig signal till Ryssland.

Nu är frågan den om Putin förstår diplomatiskt språk. Jag har förstått att man kallar det för kalasjnikovdiplomati efter att han var i Egypten nyligen och lämnade över en kalasjnikov som en gåva till president al-Sisi. Vi kanske har lite olika sätt att prata det diplomatiska språket, för att göra ett litet understatement.

När det gäller det som statsministern sa om den ekonomiska situationen i Ukraina och omallokering av EU-budgeten undrar jag om statsministern kunde utveckla vad det är för summor vi talar om. Jag är lite osäker på vad det är för omallokering av EU:s budget vi talar om för finansieringen av Ukrainas underskott.

När vi kommer till terroristbekämpningen och det dokument vi har fått har jag några frågor. Det som statsministern säger är bra, alltså att vi inte får kränka rättsstatens principer. Det pratas mycket om förebyggande arbete, bland annat interreligiös dialog som jag tycker är viktigt att lyfta fram här, men jag känner en osäkerhet om PNR eftersom ordföranden tydligt har talat om i tidningarna om att han inte är för PNR, medan statsministern verkar vara för det.

Därför är det viktigt att vi i EU-nämnden vet att det är en tydlig linje från Sveriges regering kring PNR-frågan och vilken signal man egentligen ger till EU. Det står nämligen att det ska vara en snabb process för att få igenom detta.

Jag undrar också hur långt direktivet för Network and Information Security är kommet. Kan statsministern säga något om detta?

Jag undrar också vad ”reinforced border control”, som det står, betyder i praktiken. Ska vi återinföra någon typ av gränskontroller? Vad menas egentligen med det man skriver i dokumentet?

Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Först till Centerpartiet om PNR: Det är inte helt oproblematiskt, för där finns självfallet en balansgång att gå. Men vi menar, och det är Sveriges regerings uppfattning, att vi ska ha ett enhetligt PNR-system i Europa av det skälet att det är bättre att vi har ett för 28 länder än att vi har 28 olika. Bara det talar för att man ska ha ett.

Det här dokumentet, i morgon, är en signal om att vi vill se förslag på ett sådant system. Det kommer självfallet att diskuteras, och det kommer också att förhandlas mellan kommissionen och parlamentet, så det återstår att se i alla delar vad det kommer att bli. Men vi tycker att det är rätt att ha ett. Man kan ha olika uppfattning om det, men är det så att man redan nu kan se att det har betydelse i de här två perspektiven som jag nämnde, alltså mänsklig trafficking och droghandel, så menar jag att här har vi ett problem av den digniteten – terrorism alltså – att vi ska använda den möjligheten också för att förhindra den här typen av terrorister.

Vi hade här i Sverige en man som sprängde sig mitt i Stockholm! Den personen misslyckades därför att han stod nästan ensam i ett gathörn. Men han hade säkert för avsikt att kanske stå inne på Centralen eller på Åhléns eller någon annanstans, och då kan inte jag som statsminister bara säga: Ja, det är otur om det händer.

Kan jag göra något mer så tycker jag att detta är en av de regler som vi ska pröva, och vi ska ta fram förslag på hur ett system faktiskt kan se ut som både ger oss möjligheter att förhindra terrorism och samtidigt inte kränker integriteten. Jag tycker det, och det är regeringens uppfattning.

Dessa detaljer återkommer vi alltså till.

Vi har nog bara olika uppfattningar, Jonas Sjöstedt, och det är bara att respektera att du anmäler en avvikande uppfattning. Men det kommer, återigen, att diskuteras. Vi ser inte alla detaljer. Det går inte att säga att så här ser systemet ut, för det är inte klart. Vi vet ingenting om lagringstid, vilka uppgifter och så vidare. Det vet vi ännu inte, utan det ska komma tillbaka.

Därför tycker jag att det är lite tidigt, men om man är principiellt emot det, ja, då är det klart att vi har helt olika uppfattningar, och så kan det vara.

När det gäller internet och svensk lagstiftning uppfattar jag att vi är överens. Vi har varit väldigt tydliga med kommissionen i detta. Det finns ingenting annat, och då spelar det ingen roll vad det står i något papper där nere. I Sverige gäller svensk lag och grundlag.

Vad gäller Grekland så är det svårt och plågsamt. Jag har den största empati med det grekiska folket. Det är mycket som är tufft där. Ytterst är det eurogruppen som är de största långivarna, så det är eurogruppen och Grekland som måste komma överens om det finns möjligheter att omförhandla villkoren. Nu ser det inte så jätteljust ut för den möjligheten, men det kan hända att man hittar någon lösning som tillgodoser båda. Jag vet inte. Vi får hoppas det, för det vore självfallet bra.

Men vi kan heller inte bortse från att Grekland har interna problem. Om man inte tar in kanske mer än ungefär hälften av de potentiella skatteintäkterna, då har man problem, och då har man en uppgift. Vi kan ju inte heller sitta och säga till andra länder att det inte spelar någon roll om de inte klarar sin skatteindrivning, det är fine, för då stöder vi dem i stället. Det går inte, utan alla måste faktiskt bidra.

Grekland har också ett kostnadsproblem; det är ställt utom allt tvivel. Men ytterst är det eurogruppen och Grekland som måste hantera eventuella möjligheter. Jag har också pratat med Tsipras om detta och dessutom gratulerat honom till valsegern och välkomnat honom som ny kollega.

Folkpartiet och uttalande: När det gäller lagstiftning och vad som sägs om delar av internet kan jag bara understryka det jag har sagt hela tiden att för vår del finns inget annat än att svensk lagstiftning gäller. Speciellt grundlagarna tänker vi inte ge avkall på på något som helst sätt.

Angående att det ska ske snabbt och effektivt är det klart att det finns en ambition bland EU28 att få detta på plats så snabbt som möjligt, för det behövs. Enligt de flestas uppfattning vore det bra om det är klart så snabbt och effektivt som möjligt, men jag vill understryka att det inte innebär att det hittas på något system i någon skrubbs och så kommer det fram något, utan det kommer självfallet att diskuteras vilka parametrar som det ska innehålla och hur de ska utformas. Vi kommer självfallet att vara delaktiga där, men jag vill än en gång understryka att svensk lagstiftning inte är kränkbar, inte delbar och inte utbytbar, utan den gäller.

Ukraina och Ryssland är inte på dagordningen över huvud taget, men jag pratade som sagt var i går med president Porosjenko, och militärt understöd är inte ens i närheten, så vi får ta det som en senare fråga. Det kommer ändå inte att diskuteras i morgon.

Ja, Désirée Pethrus från Kristdemokraterna, man kan fundera på hur mycket alla förstår ordet ”diplomati”.

När det gäller den ekonomiska situationen och budgeten säger jag att vi inte vet. De har ett underskott på, tror jag, 15 miljarder US-dollar. Någonstans där ligger det. EU diskuterades som en del av stödet i detta. Det är IMF, det är USA och det är också EU som diskuterar det makroekonomiska stödet, som det kallas för.

Oavsett vad det blir är min poäng att när man gör någonting sådant så kräver respekten för EU-budgeten att man i så fall får ta från något annat håll. Man får minska någon annanstans. Så är själva principen. Jag vet ännu inte exakt hur mycket det kan bli i euro.

När det gäller terrorism och PNR har jag redan svarat att detta är regeringens uppfattning. Vi får se exakt vad det blir.

Reinforced border control är för mig det som vi redan har och som innebär att utföra kontroller för inresa för dem som kommer från andra länder, framför allt utanför Schengen. Vi menar att Sverige redan gör detta. Vi "swipar" passen, men tyvärr gör inte alla det. Vi menar att det åtminstone vore en bra början om alla länder gör detta inom ramen för det som redan gäller i Schengenavtalet, för redan där skapar vi en större säkerhet. Det menar vi är en bra ordning, helt enkelt.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Désirée Pethrus, det här är inget forum för inrikespolitisk debatt, men eftersom jag apostroferades kan jag nämna att ja, jag har alltid varit en stark förespråkare av frihet från massövervakning och ja, jag är helt nöjd med regeringens arbete i frågan och nej, jag kan inte i dag spekulera i hur slutförslaget ser ut och vad jag kommer att säga om det.

Då har vi mycket kort tid för ett andra inlägg, åtminstone från Socialdemokraterna och Moderaterna.

Anf. 19 LAWEN REDAR (S):

Tack, statsministern, för redogörelsen! Inledningsvis tror jag kring det här med PNR-uppgifter att det är angeläget för hela nämnden att påminna sig om att vi inte har konkretiserat vad det här ska innefatta. Som det används i dag för bekämpning av narkotika- och människohandel är det framför allt datainsamling av just namn, adress och telefonnummer för att kunna se mönster och annat. Det används inte nödvändigtvis för att se närmare på vad man äter när man sitter på flyget, religiös uppfattning och annat.

Däremot kan sådant förekomma, och de riskerna måste man beakta när man tar sig an den här typen av uppgifter, men där har vi inte landat än.

Min fråga till statsministern avser något helt annat, nämligen det här med internet och radikalisering som sker på internet. Jag tror att det är en väldigt klok slutsats att Sverige inte ska censurera och gå in på internetsidor, och det är precis den hållningen vi ska ha.

Däremot kan vi inte heller i samband med den här diskussionen förneka det faktum att många hemsidor och annat uppmanar till radikalisering. Frågan som jag har avser just hur man i stället kan öppna upp för en diskussion om internets roll för radikalisering i samband med att det här tas upp.

Anf. 20 MARGARETA CEDERFELT (M):

Herr ordförande! Min fråga till statsministern handlar om Ukraina. Först och främst vill jag säga att vi biträder regeringens hållning.

Konflikten har pågått i ett års tid, och striderna eskalerar. Det är mer än 5 000 döda.

EU:s 28 medlemsländer har stått enade. Vad jag har förstått finns det risk att EU:s länder kommer att delas i sin uppfattning. Men det är viktigt att hålla ut och inte släppa taget, och EU måste fortsätta att engagera sig.

Kommer statsministern att arbeta aktivt för att EU:s länder även fortsättningsvis ska stå enade?

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Johan Hedin från Centern har påpekat att han behöver ställa en kompletterande fråga för att kunna avgöra hur han ska göra med en eventuell avvikande mening.

Anf. 22 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Förra gången började jag med att citera Churchill. Nu får det bli Johnny Rotten i det gamla punkbandet Sex Pistols: We don't know what we want, but we know how to get it.

Det är nämligen lite så det låter när statsministern svarar eller inte svarar på mina frågor. Som evidens tar statsministern upp ett exempel på ett fruktansvärt terrorattentat i Stockholm. Det fanns inte ett enda hot mot integriteten som statsministern kunde nämna vid namn. Dessutom kommenterade inte statsministern om man inte borde vänta på domstolens utlåtande.

Mot bakgrund av det kan jag inte göra något annat än att anmäla avvikande mening.

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Vad gäller internet och radikalisering har vi mycket att göra. Vi har egentligen ett renhållningsarbete att göra.

I morse hade jag ett mycket bra samtal med ekumeniska ledare för Sveriges kristna råd, Sveriges muslimska råd och Judiska Centralrådet. Det var på temat att vi måste ha en rejäl diskussion i Sverige om hur samhällsklimatet håller på att förändras till det sämre på detta område. Aftonbladets uppföljning av näthatet har inte direkt med terrorism att göra, men det är i samma anda.

Det är hög tid för Sverige att prata om att vi har ett problem som vi måste ta tag i. Hela civilsamhället ska engageras. Därför pratar jag gärna med religiösa ledare. Inom ramen för Forum för levande historia kommer vi också att intensifiera det förebyggande arbetet för att i skolor och i civilsamhället i övrigt öka kunskapen om det som faktiskt händer en gång i tiden och för att påminna om att vi i dag lever i mycket besvärliga tider.

Ytterst är det en moralisk och etisk diskussion som måste föras. Som politiska krafter har vi all anledning att ta ledningen i den tillsammans med hela civilsamhället. Här ser jag en av Sveriges stora styrkor, nämligen vårt starka civilsamhälle. Vi ska ha med idrottsrörelsen, bridgeklubben och så vidare i detta arbete.

De ekumeniska ledarna har en budkavle: Vägra hata! Det är bra, och vi ska stödja det på olika sätt. Man gör ett eget åtagande. Vi ska inte hata; det är inte Sverige.

Därutöver måste vi arbeta med att se de sidor som mer systematiskt förespråkar terrorism. Därför ska vi bejaka arbetet med att se till att barn och ungdomar vaccinerats mot detta.

Det pågår mycket. Vi stärker resurserna till den nationella samordnaren och ger det nya uppdraget till Forum för levande historia och så vidare. Det är bland annat dessa vägar som vi måste och ska gå.

Vad gäller Moderaternas fråga om enigheten är problemet det som frågeställaren pekar på. Det finns länder som har andra uppfattningar. Det finns länder som har ställt sig bakom nuvarande sanktioner men som tvekar inför nya. Jag vet ännu inte hur Greklands regering kommer att ställa sig. Det har varit diskussioner. Men de ställde sig bakom slutsatserna på senaste utrikesministerrådsmötet, så jag hoppas att det finns en möjlighet.

Det som diskuteras är en utökning av listningen av personer och enheter. Det är den lättare delen, och den ska träda i kraft den 16 februari.

Sanktioner inom den finansiella sektorn och energisektorn kan bli svårare. Här har vi en delning där Frankrike, Spanien, Italien med flera inte tycker det medan UK, vi med flera tycker det. Tyskland har uttryckt att man inte är emot det, och jag kan tänka mig att Angela Merkel är beredd att gå vidare i ett läge när hon ser att de diplomatiska ansträngningarna inte lönar sig.

Det finns alltså lite olika uppfattning, men den svenska ståndpunkten är att vi måste förbereda denna typ av sanktioner. Vi kan inte släppa, och vi måste vara eniga inom EU. Själva nyckeln är att vi inte spräcker enigheten, för då blir det tufft.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt samt att det finns avvikande meningar anmällda från Vänsterpartiet och Centern i den del som gäller PNR. Tack! Mötet är härmed avslutat.

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 4 MARIE GRANLUND (S).....	5
Anf. 5 KRISTER HAMMARBERGH (M)	6
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 7 KRISTER HAMMARBERGH (M)	7
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 9 PAVEL GAMOV (SD)	7
Anf. 10 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 11 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	9
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 13 JOHAN HEDIN (C).....	11
Anf. 14 JONAS SJÖSTEDT (V).....	12
Anf. 15 TINA ACKETOFT (FP)	13
Anf. 16 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	14
Anf. 17 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	16
Anf. 19 LAWEN REDAR (S).....	16
Anf. 20 MARGARETA CEDERFELT (M).....	17
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 22 JOHAN HEDIN (C).....	17
Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	17
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	18